

Velyka Irina, Yatsenko Vladislav. **The Concept *GÜTE* Verbalization in E. T. A. Hoffman's World Model (on the Material of the Fairy-Tail «Little Zahes Named Zinnober»)**. In this article we investigate the ways of the concept *GÜTE* verbalization on the material of the fairy-tail «Little Zahes named Zinnober». We have considered different ways to analyze the structure of the concept components. The analysis of the concept *GÜTE* is carried out through dividing the concept into nuclear and peripheral zones. We consider concept as the category of literature. The concept can be divided into the individual author concepts and literature concepts. The structure of individual author concepts is a multidimensional system of contents. They can be both nuclear and peripheral elements. We have investigated the usual concept's content on the material of the meanings given in dictionaries. In our research we have determined nuclear and peripheral zones. The nuclear zone is represented with the lexeme *GÜTE*. Peripheral zone consists of such lexical units: *Guten Abend, lieber, guten Schluck Wein, fromm, mitleidig*. *GÜTE* concept's components can be divided into 6 topic groups: character, attitude, greeting, words with affirmative meaning, polite form of the appeal, figurative sense.

Key words: concept, nuclear zone, peripheral zone, conceptology, world model, topic group.

Стаття надійшла до редколегії
13.01.2015 р.

УДК 81'42

Ірина Веприяк

Онейротекстуальна репрезентація ментальних просторів в оповіданні Теодора Рубіна «*Lisa and David*»

У рамках лінгвокогнітивної парадигми текстотворення розглядається як лінгвально фіксований когнітивний процес розгортання ментальних просторів, реалізація свідомості суб'єкта у мовних формулах. Статтю присвячено розгляду особливостей мовної об'єктивації онейричної реальності персонажа у тексті художнього твору. Для того, щоб виявити патерн конфігурації ментальних просторів у структурі психіки персонажа-сновидця, побудовано модель лінгвокогнітивної інтерпретації онейричного тексту, відштовхуючись від концепції чотирьох механізмів формування сновидінь З. Фрейда та моделі когнітивно-семіотичної інтеграції ментальних просторів Л. Брандт. Екстраполяція побудованої моделі інтерпретації на аналіз фрагментів онейричного тексту оповідання Теодора Рубіна «*Lisa and David*» дала змогу розкрити визначальну роль метафори та метонімії у процесі «сновидної» експлікації несвідомих семантичних зон психіки персонажа: ментального простору танатофобії (страху перед смертю) та хрономанії (одержимості часом та годинниковими механізмами).

Ключові слова: онейричний текст, ментальний простір, метафора, метонімія, хрономанія, танатофобія.

Постановка наукової проблеми та її значення. Спільним та загальноновизнаним для дисциплін, об'єднаних прагненням до вивчення зв'язку свідомості з дійсністю (особливостей розуміння, інтерпретації реальності), психології, психонетики, нейробіології та лінгвістики, є універсальний статус мови у відображенні такого зв'язку. Під «універсальністю» мови ми розуміємо виключний примат мовних засобів у відтворенні внутрішнього рефлексивного досвіду індивіда. В основі цієї наукової розвідки – гіпотеза про релевантність мовних засобів в інтерпретації онейричного семіозису явищ дійсності.

Аналіз досліджень цієї проблеми. Художньо-літературна рефлексія сновидінь дедалі частіше стає предметом розгляду лінгвістів, літературознавців та психоаналітиків як один з елементів більш широкого «парасолькового» поняття «*онейричний простір*» (від грец. *όνειρος* – сон, мрія) художнього дискурсу. «Сновидіння, – як зазначає відомий онтопсихолог А. Менегетті, – дає чітку і повну картину з точністю семантичного поля і лінгвістичного анамнезу одночасно. У реальності сновидіння можна побачити історію суб'єкта, обставини його життя та притаманну йому суб'єктивно-психологічну поведінку» [3, с. 22].

Згідно з психоаналітичною концепцією сновидінь, нездійснені і витіснені у бадьорому стані бажання, страхи чи спогади знаходять вихід у свідомість сплячого, однак постають у «замаскованій», «завуальованій» формі, яка потребує інтерпретації. Доречною у цьому зв'язку є аналогія між сном і текстом, яку проводить вітчизняна дослідниця в галузі психолінгвістики Н. Ф. Каліна: «Сновидіння –

це складний текст зі своїми стильовими особливостями і тонкими нюансами сенсу, що відображають погляд несвідомого на проблему в контексті життєвої ситуації» [1, с. 50].

У контексті досліджень художнього дискурсу слід відзначити суттєвий внесок російських філологів у розвиток теоретичних концепцій онейричного простору. Зокрема, дослідження Н. А. Нагорної, Т. Ф. Теперик, В. В. Савельєвої синтезовано відображають особливості об'єктивації сновидінь та сновидних станів персонажів у текстах художньої літератури. Так, Н. А. Нагорна використовує поняття «*онейросфера*», до якої належать «сновидіння і близькі до них межові стани психіки: марення, галюцинація, видіння» [4, с. 3].

Т. Ф. Теперик пропонує увести термін «*онейричний хронотоп*», або «*онейротоп*», щоб «перебороти термінологічний вакуум» в філологічних дослідженнях сновидінь. Вона зазначає: «Онейротоп охоплює весь художній контекст, пов'язаний із зображенням сновидіння разом з усім комплексом використовуваних засобів» [цит. за 5, с. 18].

Відштовхуючись від вищенаведених положень, В. В. Савельєва пропонує вивчення художньо-літературної репрезентації онейричних станів свідомості з перспективи текстоцентричного підходу і вводить поняття «*онейричного тексту*», який дослідниця визначає як вербальне відтворення сновидіння, сноподібного або зміненого стану свідомості (марення, стрес, мрія, галюцинація, безсоння) персонажа або автора художнього твору [5, с. 21–23].

Мета нашого дослідження – розкрити ментально-когнітивну модель трансформації суб'єктивної реальності персонажа в одному з онейричних станів свідомості – стані сну крізь призму специфіки її лінгвальної об'єктивації у художньому творі. Досягнення поставленої мети передбачає вирішення таких завдань: 1) висвітлити теоретичне підґрунтя визначальної ролі метафори і метонімії у процесі експлікації «сновидної» реальності персонажа; 2) побудувати модель лінгвокогнітивної інтерпретації онейричної інтеграції ментальних просторів у структурі психіки персонажа-сновидця.

Виклад основного матеріалу й обґрунтування отриманих результатів дослідження. Проілюструвати мовне відображення ментально-когнітивної моделі суб'єктивної психічної реальності персонажа на матеріалі онейричних фрагментів художнього тексту дає змогу аналіз оповідання американського психіатра та письменника Теодора Рубіна «*Lisa and David*» (1960). Головний герой оповідання, Девід Грін, потрапивши до психіатричної лікарні з неврозом нав'язливих станів, бачить рекурентні нічні кошмари, у яких годинники, замість звичної функції відображати час, постають справжніми знаряддями страти: годинні поділочки на циферблаті перетворюються на гільйотинні люнети, а стрілки – на леза для відтинання голови: «*There is a big clock on a spike [...] there are holes throughout the face to accommodate the heads of people [...] the large hand, minute by minute, cuts through each neck cutting off heads*» [12, с. 10].

Теоретико-методологічну основу дослідження становлять концепція чотирьох механізмів формування сновидінь З. Фрейда, лінгвістична парадигма дослідження несвідомого Ж. Лакана та модель когнітивно-семіотичної інтеграції ментальних просторів Л. Брандт.

У світлі теоретичних положень З. Фрейда психологічний алгоритм формування сновидіння складається з чотирьох основних процесів: 1) *перетворення абстрактного в образи* (нім. *Umsetzung in Bilder*); 2) *конденсація* (нім. *Verdichtung*); 3) *заміщення* (нім. *Verschiebung*); 4) *вторинна обробка* (нім. *sekundäre Bearbeitung*) [17].

Приклади роботи механізмів психіки сплячої людини можна знайти у праці З. Фрейда «*Тлумачення сновидінь*» (*Die Traumdeutung*, 1900). Головними механізмами психіки, у результаті дії яких у нашій уяві відбуваються ті чи ті метаморфози сенсу, учений уважав *конденсацію* – поєднання у новому образі кількох вже відомих [7, с. 275–292] і *заміщення* – зміщення ментальної енергії з одного явища у мозку на інше [7, с. 292–296].

Найбільш виразною формою втілення процесів конденсації і заміщення у сновидінні З. Фрейд вважав вербальні одиниці: «Одного разу колега прислав мені свою статтю, [...] тієї ж ночі мені приснилася фраза, на яку я, швидше за все, натрапив у згаданій статті: “який у нього норекдальний стиль”. Я довго міркував над загадкою слова *норекдальний* [...] несподівано, однак, слово це розпалося у моїй свідомості на два імені: Нора і Екдаль з двох відомих драм Ібсена. Той самий співробітник, статтю якого я критикував у сновидінні, написав нещодавно замітку про Ібсена» (приклад згущення) [7, с. 287]. «Сновидець витягає (*hervorzieht*) певну, знайому йому жінку з-під ліжка. Він сам інтерпретує значення цього елемента сновидіння: він віддає цій пані перевагу (*Vorzug*) [...]»

Іншому сниться, що його брат застряг у скринці. Відбувається заміна *скринькою* (Kasten) *шафи* (Schrank), тлумачення очевидне: брат *обмежує себе* (schränkt sich ein)» (приклад заміщення) [6].

Крім того, у згаданій праці З. Фройд наголошує, що уві сні процеси *конденсації* і *заміщення* неможливі без попереднього їм *перетворення абстрактного в образи* і подальшої *вторинної обробки* [7, с. 379]. Процес перетворення абстрактного в образи З. Фройд ототожнює з конкретизацією абстрактної думки: вежа уві сні носія німецької мови може свідчити про бажання займати високе положення у суспільстві (нім. вежа – Turm, turmhoch Übertragen – бути вищим від інших у переносному значенні) [7, с. 320]; вторинну обробку вчений визначає як процес інтеграції образів і подій, що виринають у свідомості сновидця в осмислене ціле, у результаті чого сновидіння набуває сюжетної основи і може бути реконструйоване в бадьорому стані [7, с. 379–383].

Реінтерпретуючи традиційні поняття психоаналізу, Ж. Лакан зауважив, що виявлені З. Фройдом механізми психіки відповідають виділенім Р. Якобсоном двом полюсам мови, *метафорі* й *метонімії*: явище конденсації полягає у накладанні одних означників на інші, об'єднанні образів, еквівалентом чого є *метафора*. Заміщення ж Ж. Лакан трактує як заміну прихованого елемента його складовою частиною, зміщення психічного акценту з якогось важливого елемента на другорядний, внаслідок чого відбувається роз'єднання образів, що можна спостерігати при *метонімічних перетвореннях значень* [2, с. 47].

Схожий погляд на співвідношення понять «*метафора*» і «*метонімія*» побутує у когнітивній семантиці: якщо *метафора* демонструє відношення «X розуміється у термінах Y», то *метонімія* – відношення «X стоїть замість Y» [9, с. 311].

Розкрити комплекс ментальних проєкцій вищеописаних механізмів психіки сновидця на матеріалі онейричного тексту (будь-якої з семіотичних систем: вербальному тексті, кінотексті, візуальному тексті декоративних видів мистецтва тощо) дає змогу поширена в сучасних лінгвокогнітивних студіях теорія *ментальних просторів*.

Теоретичні основи поняття ментального простору у галузі когнітивної психології сформулювали Ж. Фоконьє та М. Тернер для дослідження ментального конструювання ситуацій, відображених у змісті мовних висловлень [10]. Подальшого розвитку концепція ментальних просторів Ж. Фоконьє та М. Тернера набула у розробленій датською дослідницею Л. Брандт когнітивно-семіотичній моделі інтеграції ментальних просторів (рис. 1).

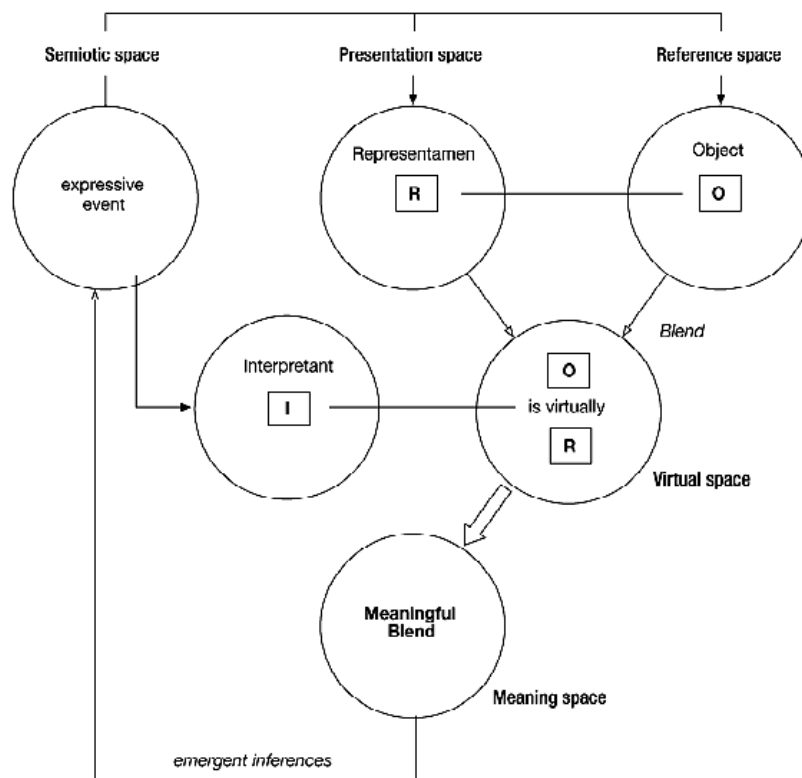

Рис. 1. Модель когнітивно-семіотичної інтеграції ментальних просторів Л. Брандт [8, с. 210]

Структура цієї моделі складається з таких ментальних просторів-компонентів: 1) *семіотичний простір* (semiotic space) – ментальний простір сприйняття знаків або ментальна репрезентація комунікативної ситуації; 2) *презентативний простір* (presentation space) – сигніфікативний ментальний простір, у якому знаки заміщують предмети, явища і абстрактні поняття; 3) *референтний простір* (reference space) – ментальний простір, співвідносний з предметами та явищами дійсності, які проєктуються у суб'єктивний вимір *презентативного простору*; 4) *віртуальний простір*, або *бленд* (virtual space) – простір гомогенізації семантичних комплексів двох попередніх просторів; 5) *простір значення* (meaning space) – простір «латентної» семантики *бленду*; 6) *релевантний простір* (relevance space) – простір-інтерпретанта, тобто простір релевантних супутніх обставин, які зумовлюють активізацію моделі інтеграції [8, с. 186–211] (переклад наш. – I. B.).

Особливої уваги, на нашу думку, заслуговує співвідношення патерну функціонування виділених 3. Фрейдом механізмів психіки людини у стані сну з патерном моделі інтеграції ментальних просторів Л. Брандт: елементи обох патернів не лише корелюють, а й при поєднанні утворюють єдину білатеральну модель (рис. 2).

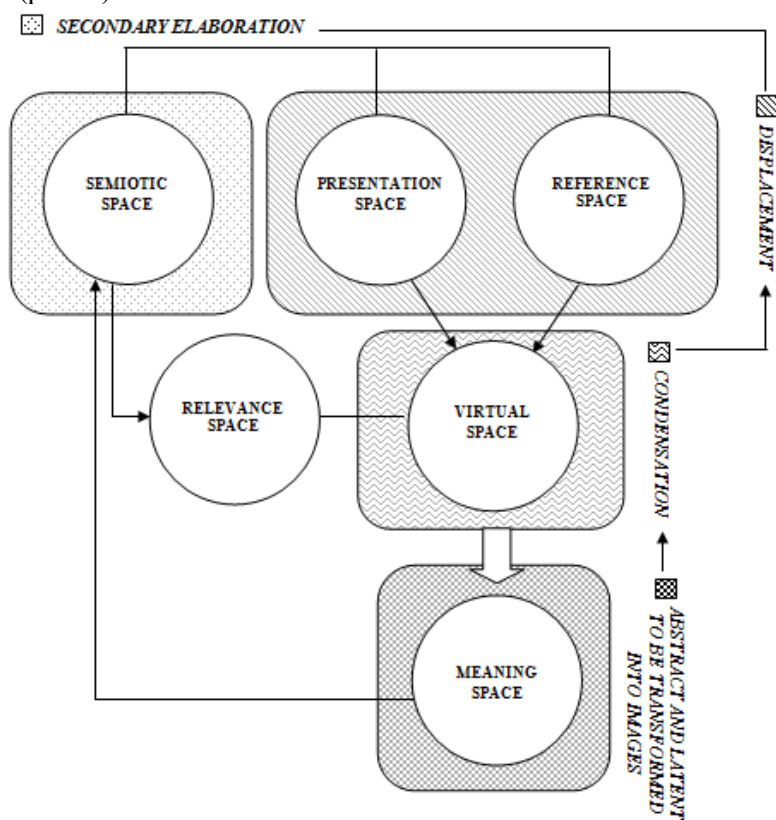

Рис. 2. Модель когнітивно-семіотичної інтеграції ментальних просторів в онейричному стані свідомості

У досліджуваному оповіданні фрагменти онейричного тексту об'єктивуються у двох вимірах наративної перспективи всезнаючого автора: у переповіданні Девідом своїх сновидінь психотерапевтові (екстеріоризований дискурс) та у безпосередньому описі автором імагінативної діяльності персонажа уві сні (інтеріоризований дискурс). Така наративна стратегія автора дає змогу дослідити не лише свідоме інтенційно детерміноване мовлення персонажа, а й несвідомі інтерсуб'єктивні складники його ментального лексикону (*lingua mentalis*). Нічні жахіття, які сам Девід називає «сновидіннями годинникової страти» (*clock execution dreams*), репрезентують процес інтеграції двох ментальних просторів: ментальний простір *танатофобії* та ментальний простір *хрономанії*, перший з яких у бадьорому стані свідомості Девіда витісняється і «маскується» другим.

Для докладного висвітлення патерну онейричної інтеграції ментальних просторів та розкриття принципів функціонування механізмів, залучених до процесу такої інтеграції, ми здійснили спробу екстраполювати попередньо побудовану модель інтерпретації на аналіз фрагментів онейричного тексту оповідання «*Lisa and David*» (рис. 3).

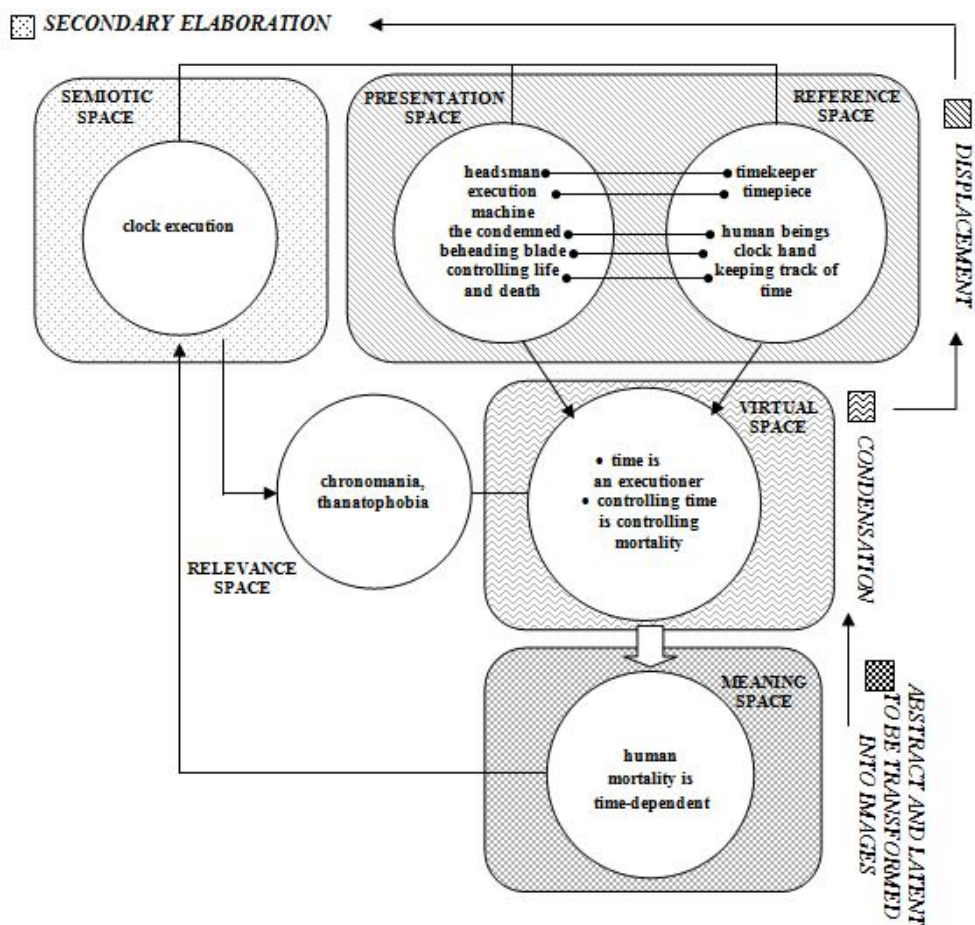

Рис. 3. Модель лінгвокогнітивної інтерпретації онейричної інтеграції ментальних просторів танатофобії та хрономанії в оповіданні Т. Рубіна «Lisa and David»

Семіотичний простір, сформований у результаті дії механізму вторинної обробки, є простором фіксування у свідомості Девіда сюжетної основи його сновидіння – ситуації «годинникової страти» (*clock execution*): «As a matter of fact, I had my **clock execution dream** last night [...] at ten o'clock **the execution begins...**» [12, с. 10].

Метонімічне заміщення корелятивів презентативного та референтного просторів здійснюється за принципом фреймової конверсії: годинникар (*timekeeper*) постає у ролі ката (*headsman*): «*The Universal Timekeeper – or, better yet, Keeper of the Time all Time [...] the clock death dealer...*» [12, с. 11]; годинник (*timepiece*) функціонує зняряддям страти (*execution machine*): «*But how about the fiendish execution machine [...] the second-by-second, minute-by-minute cutting off of heads...*» [12, с. 11]; люди (*human beings*) як смертні істоти постають в уяві персонажа лише як засуджені на смерть жертви (*the condemned*), а стрілка годинника (*clock hand*) – лезом для обезголовлювання (*beheading blade*): «*The clock blades represent time, and the victims are all of us*» [12, с. 12]. Паранояльне стеження персонажем за плином часу, безперестанне звіряння точності годинника (*keeping track of time*) у стані бадьорості та уві сні маніфестує нав'язливе бажання зробити підконтрольними, «підвладними» йому життя та смерть (*controlling life and death*): «*Think of the combination of these utterly precise instruments [...] arranged in an almost perfect pattern for the purpose of harnessing time*» [12, с. 11].

Віртуальний простір є семантичною зоною метафоричної конкретизації категоріального зсуву. Конденсація метонімічної інтерференції двох попередніх просторів, презентативного та референтного, визначає лейтмотив усіх сновидінь Девіда. Вони розгортаються у контексті метафоричної діади TIME IS AN EXECUTIONER \cap CONTROLLING TIME IS CONTROLLING MORTALITY, що, відповідно, скорочує шлях до розкриття сутності несвідомих витіснених бажань та страхів персонажа. Кон'юнкція наведених метафор у віртуальному просторі відображає специфіку невротичного розщеплення психіки персонажа у стані бадьорості – перемикання з фобійного режиму – страху перед

смертю, або танатофобії (*thanatophobia*) на obsесивний режим – одержимість часом, або хрономанією (*chronomania*). Лексико-семантичні маркери танатофобії та хрономанії актуалізують *релевантний простір* представленої вище моделі (рис. 3):

- рекурентні семи неупинності, невідворотності часового поступу увиразнюють відчуття нав'язаності подій та явищ ззовні, всупереч волі персонажа: «...and time slowly, slowly cuts us down – and there is **no stopping it – no slowing it**. [...] *There is no escape*» [12, с. 12];
- екстенсивне вживання у побутовому спілкуванні спеціалізованої термінологічної лексики, зокрема, хорологічної та метрологічної експлікує механістичну картину світу персонажа: «*Do you know what kind of **eccentric** it [the watch. – I. B.] uses?*» – «*Eccentric?*» – «*Yes – **the rotor, the winding gear** [...] probably on a **one-hundred-and-eighty-degree track***» [12, с. 9];
- гіперградуальна лексика з семантичними домінантами «точність» «досконалість», а також надуживання так званих «всеохоплюючих слів», «allness words», (Ч. Осгуд) [11, с. 59] *all, utmost, ever* відображає полярність когнітивної моделі сприйняття дійсності: «*The timepiece to me, if it is a **master timepiece**, is a creation symbolizing the **utmost skill and artistry**. Think of the effort and skill involved in creating a clock that is nearly **absolutely accurate** [...] to measure this **ever-moving, ever-changing, and not changing at all** – this most terrifying dimension of **all** – Time*» [12, с. 17];
- одержимість концепцією плинності часу змушує Девіда мислити «годинниковими категоріями»: антипатія до людини інтроспективно трансформується у припущення наявності на зап'ясті неприємного кітчевого американського годинника з Міккі Маусом: «*Probably wears an **American watch – a Mickey-Mouse American watch. No accuracy in that man – no precision – clumsy, stupid clumsy***» [12, с. 29].

Найтонші відтінки значення і сенсу, які потрапляють у семіосферу сновидіння і набувають інтерпретабельної для бадьорої свідомості форми, зосереджені у ментальному *просторі значення*. Девіда непокоїть смерть, яка *приходить* з часом (*human mortality is time-dependent*). Обидва поняття, «людська смертність» та «плинність часу», нерозривно пов'язані та абстрактні, тому їхнє *перетворення у конкретні образи* візуально буквализує часове наближення смерті: *He looked down [...] it was a clock, a linear clock. It was a ribbon of ever-moving time that kept disappearing into a huge abyss of nothing* [12, с. 36].

Висновки та перспективи подальшого дослідження. Проведене дослідження дає змогу зробити висновок про те, що сновидіння – це певний текст мовою несвідомого, який потребує інтерпретації. Запропонована нами модель лінгвокогнітивної інтерпретації онейричної інтеграції ментальних просторів дає змогу розкрити в лінійності вербального ланцюжка онейричного тексту «ненавмисну» поліфонію значень, які слугують прямими вказівками на несвідомі бажання, небажання, страхи та переживання персонажа художнього твору як мовної особистості. Спроба емпіричної верифікації обраної концепції на прикладі аналізу інших онейричних станів свідомості персонажів (наприклад, інсомнії, марення, сп'яніння тощо) у англійській художній прозі становить перспективу дослідження.

Джерела та література

1. Каліна Н. Ф. Психотерапія : підручник / Н. Ф. Каліна – К. : Академвидав, 2010. – 288 с.
2. Лакан Ж. Інстанція букви, или судьба разума после Фрейда / Жак Лакан ; пер. с фр. А. К. Черноглазова, М. А. Титовой. – М. : Логос, 1997. – 184 с.
3. Менегетти А. Образ и бессознательное : учебное пособие по интерпритации образов и сновидений / Антонио Менегетти ; пер. с итал. под науч. ред. А. С. Спиваковской. – М. : ННБФ «Онтопсихология», 2000. – 448 с.
4. Нагорная Н. А. Онейросфера в русской прозе XX века: модернизм, постмодернизм : дис. ... д-ра филол. наук : 10.01.01 / Наталья Анатольевна Нагорная. – М., 2004. – 414 с.
5. Савельева В. В. Художественная гипнология и онейропозитика русских писателей : монография / В. В. Савельева. – Алматы : Жазушы, 2013. – 520 с.
6. Фрейд З. Введение в психоанализ : лекции [Электронный ресурс] / Зигмунд Фрейд ; пер. с нем. Г. В. Барышниковой ; лит. ред. Е. Е. Соколова, Т. В. Родионова. – СПб. : Алетейя СПб, 1999. – Режим доступа : http://krotov.info/library/21_fr/re/freyd_4.html
7. Фрейд З. Толкование сновидений / Зигмунд Фрейд ; пер. с нем. под ред. С. С. Склиар. – Харьков : Книжный клуб «Клуб семейного досуга», 2012. – 512 с.

8. Brandt L. Language and Enunciation – A Cognitive Inquiry with Special Focus on Conceptual Integration in Semiotic Meaning Construction : manuscript / Line Brandt. – Aarhus : Aarhus University Press, 2010. – 513 p.
9. Evans V. Cognitive Linguistics : An Introduction / Vyvyan Evans, Melanie Green. – Edinburgh : Edinburgh University Press, 2006. – XXVI, 830 p.
10. Fauconnier G. The Way We Think : Conceptual Blending and the Mind's Hidden Complexities / Gilles Fauconnier, Mark Turner. – New York : Basic Books, 2002. – 464 p.
11. Osgood Ch. E. Motivation and Language Behavior : A Content Analysis of Suicide Notes / Charles E. Osgood, Evelyn G. Walker // Journal of Abnormal and Social Psychology. – Washington, D.C. : APA, 1959. – Vol. 59, No. 1. – P. 58 – 67.
12. Rubin T. I. Lisa and David / Theodore Isaak Rubin. – New York : The Macmillan Company, 1961. – 79 p.

Веприняк Ирина. Онейротекстуальная репрезентация ментальных пространств в рассказе Теодора Рубина «Lisa and David». В рамках лингвокогнитивной парадигмы текстообразование рассматривается как лингвально фиксированный когнитивный процесс развертывания ментальных пространств, реализация сознания субъекта в языковых формулах. Статья посвящена рассмотрению особенностей языковой объективации онейрической реальности персонажа в тексте художественного произведения. С целью раскрыть паттерн конфигурации ментальных пространств в структуре психики персонажа-сновидца построена модель лингвокогнитивной интерпретации онейрического текста отталкиваясь от концепции четырех механизмов формирования сновидений З. Фрейда, а также модели когнитивно-семиотической интеграции ментальных пространств Л. Брандт. Экстраполяция построенной модели интерпретации на анализ фрагментов онейрического текста рассказа Теодора Рубина «Lisa and David» позволила раскрыть определяющую роль метафоры и метонимии в процессе «сновидной» экспликации бессознательных семантических зон психики персонажа: ментального пространства танатофобии (страха перед смертью) и хрономании (одержимости временем и часовыми механизмами).

Ключевые слова: онейрический текст, ментальное пространство, метафора, метонимия, хрономания, танатофобия.

Vepryniak Iryna. Oneirotextual Representation of Mental Spaces in “Lisa and David”, the story by Theodore Rubin. Within linguo-cognitive paradigm text formation is regarded as a verbally fixed cognitive process of mental spaces unfolding, externalization of a subject's consciousness in a lingual format. The article examines the peculiarities of linguistic explication of a character's oneiric reality in a literary text. In an effort to identify the pattern of mental spaces layout in the psychic makeup of a dreaming character, a linguo-cognitive interpretative model has been built. The theoretical basis for the model encompasses Freudian theory of dream-work mechanisms and cognitive-semiotic approach to the study of mental spaces, proposed by L. Brandt. Extrapolation of the constructed model to the analysis of oneiric textual fragments from “Lisa and David”, the story by Theodore Rubin, has revealed the crucial role of metaphor and metonymy in the dream-work explication of unconscious semantic areas in the character's psyche: the mental space of thanatophobia (fear of death) and chronomania (obsession with time and clockworks).

Key words: oneiric text, mental space, metaphor, metonymy, chronomania, thanatophobia.

Стаття надійшла до редколегії
12.01.2015 р.

УДК 398.838(=111)(410.1)

Наталія Івлюшкіна

Засоби вербалізації концепту «кохання» в народнопісенних текстах Великої Британії

У статті проаналізовано способи вербалізації концепту «кохання» як ментальної одиниці абстрактного характеру, що відображає етноспецифічні уявлення британців про це почуття. Розглянуто структуру концепту, виділено ядерну лексему та способи її використання, визначено основні параметри досліджуваного концепту в народнопісенних текстах Великої Британії. Установлено, що важливе місце в концептосфері кохання посідає лексема *kiss*. Проаналізовано лексеми, використані на позначення мовних образів коханого та коханої. Виявлено інші одиниці, тісно пов'язані із периферією концепту «кохання», зокрема: «зрада», «розлука», «зустріч». Зафіксовано вирази, що вміщують лексему *heart*, та наведено низку сталих одиниць фразеологічного характеру. Виділено лексеми периферійної зони, які пов'язані із соціокультурними та релігійними нормами суспільства.

© Івлюшкіна Н., 2015